

LEONTÝN
DOMOV PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM
ROŽTOKY, 270 23 KŘIVOKLÁT

V Leontýně 31. 7. 2023

S M Ě R N I C E k ochraně oznamovatelů

Ředitelka příspěvkové organizace Domov pro osoby se zdravotním postižením vydává tuto směrnici k zajištění vnitřního oznamovacího systému a ochraně oznamovatelů podle zákona č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů, v aktuálně účinném znění.

Čl. 1 Úvodní ustanovení

1. Tato směrnice upravuje podmínky pro podávání a posuzování oznámení o možném protiprávním jednání, ochranu oznamovatelů a postup při přijímání nápravných opatření v příspěvkové organizaci [doplňt název organizace] (dále jen „organizace“).
2. Tato směrnice je vydána v souladu se zákonem č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů, v aktuálně účinném znění.
3. Směrnice je závazná pro všechny zaměstnance organizace a pro další osoby, kterým zákon přiznává možnost podat oznámení prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému organizace.

Čl. 2 Osobní působnost

Tato směrnice se vztahuje zejména na:

- a) zaměstnance organizace,
- b) osoby vykonávající pro organizaci práci nebo jinou obdobnou činnost mimo pracovní poměr,
- c) uchazeče o zaměstnání, dobrovolníky, stážisty a další osoby, pokud jim ochranu přiznává zákon.

Čl. 3 Vymezení pojmů

1. **Oznamovatel** je fyzická osoba, která učiní oznámení o možném protiprávním jednání, k němuž došlo nebo má dojít u organizace nebo v souvislosti s její činností, a která pro organizaci vykonává nebo vykonávala práci nebo jinou obdobnou činnost nebo je s organizací v jiném zákonem předpokládaném vztahu.
2. **Oznámení** je sdělení obsahující informace o možném protiprávním jednání, které:
 - a) má znaky trestného činu,
 - b) má znaky přestupku, za který zákon stanoví horní hranici pokuty alespoň 100 000 Kč,
 - c) porušuje zákon o ochraně oznamovatelů, nebo

d) porušuje jiný právní předpis v oblasti stanovené zákonem o ochraně oznamovatelů.

3. **Odvětné opatření** je jednání nebo opomenutí v souvislosti s prací nebo jinou obdobnou činností oznamovatele, které bylo vyvoláno učiněním oznámení a které oznamovateli může způsobit újmu.
4. **Příslušná osoba** je osoba určená ředitelem/ředitelkou organizace k přijímání a posuzování oznámení a k plnění dalších úkolů podle této směrnice a zákona.

Čl. 4 Vyloučení anonymních oznámení

1. Organizace nepřijímá anonymní oznámení prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému.
2. Tím není dotčena možnost, aby organizace anonymní podání posoudila mimo režim této směrnice, pokud to povaha věci odůvodňuje.

Čl. 5 Příslušná osoba

1. Ředitel/ředitelka organizace určuje příslušnou osobu, případně také zastupující příslušnou osobu.
2. Příslušná osoba vykonává svou činnost nestranně, samostatně a vázána je pouze právními předpisy a touto směrnicí.
3. Nikdo nesmí příslušné osobě udělovat pokyny, které by mohly ohrozit řádné přijetí, posouzení nebo vyřízení oznámení.
4. Příslušná osoba odpovídá zejména za:
 - a) přijímání oznámení,
 - b) potvrzování jejich přijetí,
 - c) posuzování jejich důvodnosti,
 - d) komunikaci s oznamovatelem,
 - e) navrhování opatření k nápravě nebo předejití protiprávnímu stavu,
 - f) vedení evidence oznámení a ochranu souvisejících informací.

Čl. 6 Způsoby podání oznámení

1. Oznámení lze podat prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému těmito způsoby:
 - a) písemně v listinné podobě v uzavřené obálce označené „Pouze k rukám příslušné osoby – neotvírat“,
 - b) písemně elektronicky na vyhrazenou e-mailovou adresu: [doplnit],
 - c) ústně na telefonním čísle: [doplnit],
 - d) osobně na žádost oznamovatele v přiměřené lhůtě po dohodě s příslušnou osobou.
2. Informace o způsobech podání oznámení organizace zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup a zároveň interně obvyklým způsobem.

Čl. 7 Náležitosti oznámení

Oznámení by mělo obsahovat zejména:

- a) jméno, příjmení a datum narození oznamovatele nebo jiné údaje, z nichž lze dovodit jeho totožnost,
- b) popis oznamovaného jednání,
- c) údaj o tom, kdy a kde k jednání došlo nebo má dojít,
- d) údaje o osobách, kterých se oznámení týká, jsou-li známy,
- e) dostupné podklady nebo označení důkazů.

Čl. 8 Přijímání a posuzování oznámení

1. Příslušná osoba vyrozumí oznamovatele o přijetí oznámení do 7 dnů ode dne jeho přijetí, ledaže oznamovatel výslovně požádal, aby vyrozuměn nebyl, nebo by vyrozuměním došlo k prozrazení jeho totožnosti či totožnosti jiné chráněné osoby.
2. Příslušná osoba posoudí důvodnost oznámení do 30 dnů ode dne jeho přijetí.
3. Ve skutkově nebo právně složitých případech lze lhůtu podle odstavce 2 prodloužit nejvýše dvakrát, vždy o 30 dnů. O prodloužení a jeho důvodech musí být oznamovatel vyrozuměn před uplynutím původní lhůty.
4. Je-li oznámení vyhodnoceno jako důvodné, příslušná osoba navrhne organizaci opatření k předejití nebo nápravě protiprávního stavu.
5. Není-li oznámení shledáno důvodným, příslušná osoba o tom oznamovatele vyrozumí.

Čl. 9 Ochrana oznamovatele a zákaz odvetných opatření

1. Organizace zakazuje jakákoli odvetná opatření vůči oznamovateli a dalším osobám, kterým ochranu přiznává zákon.
2. Za odvetné opatření se považuje zejména:
 - a) rozvázání pracovního poměru nebo neprodloužení pracovněprávního vztahu,
 - b) odvolání z vedoucího pracovního místa,
 - c) snížení mzdy, platu nebo osobního ohodnocení,
 - d) přeložení, převedení na jinou práci nebo změna rozvržení pracovní doby,
 - e) služební nebo pracovní postih,
 - f) diskriminace, šikana nebo jiné znevýhodnění,
 - g) zásah do práv na ochranu osobnosti.
3. Vedoucí zaměstnanci jsou povinni zdržet se odvetných opatření a bezodkladně oznámit příslušné osobě podezření na jejich uplatnění.

Čl. 10 Ochrana důvěrnosti a evidence oznámení

1. Totožnost oznamovatele, osoby uvedené v oznámení i dalších dotčených osob může být zpřístupněna pouze v případech stanovených zákonem.
2. Veškeré informace související s oznámením jsou uchovávány v zabezpečeném režimu tak, aby k nim měly přístup pouze oprávněné osoby.

3. Příslušná osoba vede evidenci přijatých oznámení v rozsahu stanoveném zákonem.
4. Dokumenty a údaje související s přijatými oznámeními se uchovávají po dobu 5 let ode dne přijetí oznámení.

Čl. 11 Vědomě nepravdivé oznámení

Osoba podávající oznámení bere na vědomí, že vědomě nepravdivé oznámení může být postíženo podle zákona.

Čl. 12 Externí oznamování

Touto směrnicí není dotčena možnost učinit oznámení prostřednictvím externího oznamovacího systému příslušného orgánu veřejné moci podle zákona.

Čl. 13 Povinnosti vedoucích zaměstnanců

Vedoucí zaměstnanci jsou povinni vytvářet podmínky pro řádné fungování ochrany oznamovatelů a poskytovat příslušné osobě potřebnou součinnost.

Čl. 14 Závěrečná ustanovení

1. S touto směrnicí musí být prokazatelně seznámeni všichni zaměstnanci organizace.
2. Tato směrnice nabývá účinnosti dnem 1.8.2023
3. Nedílnou součástí této směrnice je příloha obsahující kontaktní údaje vnitřního oznamovacího systému, informace pro oznamovatele a formulář pro podání oznámení.

V Rožtokách, dne 31.1.7.2023

Mgr. Zímová Dana, ředitelka

Kontaktní údaje vnitřního oznamovacího systému

- Příslušná osoba: Radka Zimová
- Zastupující příslušná osoba: Lenka Kopřivová Benedová
- E-mail: radka.zimova@leontyn.cz
- Telefon: + 420 313 559 097
- Adresa pro listinná podání: Roztoky 52, 270 23 Křivoklát, obálku označit WHISTLEBLOWING
- Místo pro osobní podání: kancelář zástupkyně ředitelky, Roztoky 52, 270 23 Křivoklát

Informace pro oznamovatele:

Zákaz poskytnutí údajů třetí osobě

Příslušná osoba neposkytne třetí osobě informace, které by mohly zmařit nebo ohrozit účel podávání oznámení.

Do evidence údajů o přijatých oznámeních a k dokumentům souvisejícím s oznámením – uchovávaným povinným subjektem má přístup pouze příslušná osoba.

Informace o totožnosti oznamovatele a osoby podle § 4 odst. 2 písm. a) až h) zákona č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů, je možné poskytnout jen s jejich **písemným souhlasem**, ledaže je příslušná osoba povinna tyto informace poskytnout příslušným orgánům veřejné moci podle jiných právních předpisů.

Je-li povinný subjekt státním orgánem, vztahuje se na něj povinnost podle § 8 odst. 1 zákona č. 141/1961/Sb., o trestním řízení soudním (trestního řádu), podle kterého jsou státní orgány *neprodleně oznamovat státnímu zástupci nebo policejním orgánům skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin.*

Je-li povinný subjekt správním orgánem, vztahuje se na něj povinnost podle § 73 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, podle kterého má-li správní orgán důvodné podezření, že byl spáchán přestupek, a není-li sám příslušný k jeho projednání, oznámí tuto skutečnost bez zbytečného odkladu příslušnému správnímu orgánu.

Poskytuje-li příslušná osoba informaci o totožnosti oznamovatele orgánu veřejné moci, je povinen o tom předem oznamovatele vyrozumět s důvody, pro které je povinen informaci o totožnosti poskytnout, a umožnit oznamovateli, aby se k poskytnutí informace vyjádřil.

Na všechny osoby včetně osob příslušných a oznamovatelů se rovněž vztahuje povinnost oznamovat vyjmenované trestné činy podle § 368 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

Posuzování oznámení

Příslušná osoba je povinna **posoudit důvodnost oznámení** a písemně vyrozumět oznamovatele o výsledcích posouzení **do 30 dnů** ode dne přijetí oznámení. V případech skutkově nebo právně složitých lze tuto lhůtu prodloužit až dvakrát, vždy o 30 dnů. O prodloužení lhůty a důvodech pro její prodloužení je příslušná osoba povinna oznamovatele písemně vyrozumět před jejím uplynutím.

Zjistí-li příslušná osoba při posuzování důvodnosti oznámení, že nejde o oznámení podle tohoto zákona, bez zbytečného odkladu o tom písemně vyrozumí oznamovatele.

Je-li oznámení vyhodnoceno jako důvodné, příslušná osoba povinnému subjektu navrhne opatření k předejití nebo nápravě protiprávního stavu. Je-li oznámení podáno u příslušné osoby povinného subjektu, pro který oznamovatel nevykonává práci nebo jinou obdobnou činnost, navrhuje příslušná osoba nápravná opatření osobě, pro kterou oznamovatel vykonává práci nebo jinou obdobnou činnost, nevylučuje-li to povaha věci. Nepřijme-li povinný subjekt opatření navržené příslušnou osobou, přijme k předejití nebo nápravě protiprávního stavu jiné vhodné opatření; to neplatí, jde-li o opatření navržené jiné osobě než povinnému subjektu, který tuto příslušnou osobu určil.

Jak postupovat v případě odvetných opatření

Za hlavní ochranné opatření lze považovat zákaz uplatnění odvetného opatření vůči oznamovateli a dalším chráněným fyzickým i právnickým osobám (např. kolegům, pomocníkům oznamovatele, osobám oznamovateli blízkým, právnickým osobám, jejichž společníkem je oznamovatel atd.) a zákaz umožnit uplatnění odvetného opatření, který dopadá na povinné subjekty.

Odvetným opatřením se rozumí „jednání nebo jeho opomenutí v souvislosti s prací nebo jinou obdobnou činností oznamovatele, které bylo vyvoláno učiněním oznámení a které oznamovateli nebo osobě podle odstavce 2 písm. a) až h) může způsobit újmu“.

Takovým odvetným opatřením může být dle zákona o ochraně oznamovatelů zejména:

- rozvázání pracovního poměru nebo neprodloužení pracovního poměru na dobu určitou,
- zproštění výkonu služby, zařazení mimo výkon služby nebo skončení služebního poměru,
- zrušení právního vztahu založeného dohodou o provedení práce nebo dohodou o pracovní činnosti,
- odvolání z místa vedoucího zaměstnance nebo ze služebního místa představeného,
- uložení kárného opatření nebo kázeňského trestu,
- snížení mzdy, platu nebo odměny nebo nepřiznání osobního příplatku,
- přeložení nebo převedení na jinou práci nebo na jiné služební místo,
- služební hodnocení nebo pracovní posudek,
- neumožnění odborného rozvoje,
- změna pracovní nebo služební doby,
- vyžadování lékařského posudku nebo pracovnělékařské prohlídky,
- výpověď nebo odstoupení od smlouvy, nebo

- zásah do práva na ochranu osobnosti.

Ochrany před odvetnými opatřeními se nelze vzdát ani je nelze omezit žádnou dohodou či podmínkami pracovního poměru či obdobného pracovního vztahu.

Oznamovatelé náleží ochrana podle zákona č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů, pokud:

- nepodal vědomě nepravdivé oznámení a

- podal oznámení v souladu se zákonem buď prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému, externího oznamovacího systému Ministerstva spravedlnosti, nebo učinil uveřejnění, případně oznámení podali přímo jinému příslušnému orgánu veřejné moci.

Ochrana náleží také dalším osobám podle § 4 odst. 2 písm. a) až h) zákona.

V případě porušení zákazu uplatnění odvetných opatření se oznamovatel bude moci vůči původci odvetného opatření domáhat ochrany před soudem. V rámci občanského soudního řízení disponují oznamovatelé v postavení žalobce následujícími procesními výhodami: obráceným důkazním břemenem (žalovaný musí prokazovat, že tvrzené odvetné opatření bylo motivováno jinými důvody než podáním oznámení) a možnost navrhnout nařízení předběžného opatření bez povinnosti skládat jistotu. Osoby ve služebním poměru mohou odvolacímu orgánu navrhnout odkladný účinek rozhodnutí, které má znaky odvetného opatření, nebo pozastavení jeho vykonatelnosti. 28

Vědomě nepravdivé oznámení

Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že podá vědomě nepravdivé oznámení. Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 50 000 Kč. Oznamovatel může být za podání nepravdivého oznámení rovněž odpovědný podle jiných právních předpisů.